

(10η Ιουνίου 1944) Καθοριστική καμπή στην ιστορική διαδρομή του Διστόμου η αποφράς εκείνη ημέρα.

Για τη σφαγή του Διστόμου γράφτηκαν αρκετά βιβλία και θα γραφτούν ακόμα πολλά.

Η προσέγγισή μας θα ήταν ελλιπής αν στηριζόταν αποκλειστικά σε κάποιο ή σε κάποια από αυτά. Προτιμήσαμε την αφηγηματική, παραστατική και συνάμα βασισμένη στα κεντρικά γεγονότα, προσέγγιση του παρακάτω υλικού που είναι αποσπάσματα από το κείμενο που συνέγραψε ο Διστομίτης **Στάθης Σταθάς**, με την ευκαιρία **κυκλοφορίας τριπτύχου** για τα πενήνταχρονα της σφαγής του Διστόμου, το 1994.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ -Σάββατο 10 Ιουνίου 1944.

Τα νέα από το μέτωπο ήταν καλά.

Ξημέρωνε μια ακόμα μέρα εργασίας και ελπίδας. **Η μέρα της λευτεριάς και της ειρήνης κοντοζύγωνε. Τέσσερις μέρες πριν, στις 6 Ιουνίου, οι σύμμαχοι είχαν αποβιβαστεί στη Νορμανδία.**

Οι Γερμανοί κατακτητές βλέποντας να φτάνει το τέλος της αυτοκρατορίας τους καταλαμβάνονται από αμόκ καταστροφής. Βγάζουν διαταγές γενοκτονίας.

"Ένας Γερμανός σκοτωμένος - πενήντα Έλληνες, δέκα Γερμανοί - ένα χωριό"

Ήθελαν να τρομοκρατήσουν τους κατοίκους ώστε να πάψουν να ενισχύουν τις οργανωμένες ανταρτικές ομάδες που δρούσαν στην περιοχή. Έτσι στα πλαίσια των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων εκείνο το φοβερό πρωινό μια φάλαγγα επτά αυτοκινήτων με γερμανούς στρατιώτες (2ος λόχος του 2ου τάγματος του 7ου Συντάγματος της 1ης Μεραρχίας των Ες - Ες με έδρα την Λιβαδειά), ξεκίνησε από τη Λιβαδειά με κατεύθυνση προς το Δίστομο. Από αυτά τα δύο πρώτα που προπορεύονταν αρκετά, ήταν Ελληνικά επιταγμένα, γεμάτα με Γερμανούς στρατιώτες ντυμένους μαυραγορίτες. Αυτοί θα πρωτοκτυπούσαν τους αντάρτες που ανύποπτοι θα πλησίαζαν τα αυτοκίνητα και θα ενισχύονταν από τη δύναμη που θα ακολουθούσε. Από τον Καρακόλιθο και μετά σκορπούν το θάνατο. Σκοτώνουν πέντε και συλλαμβάνουν σαν ομήρους δώδεκα αγρότες ενώ θέριζαν." Τα ιστορικά

δρώμενα σύμφωνα με τις μέχρι τώρα διασταυρωμένες πληροφορίες έχουν ως εξής:

Στη διασταύρωση Διστόμου - Αράχωβας συναντιούνται με άλλα 60 αυτοκίνητα γεμάτα Γερμανούς στρατιώτες που έρχονταν από την Άμφισσα με κατεύθυνση προς το Δίστομο.

Μπαίνουν στο Δίστομο αφολυ ανταλάσουν και διασταυρώνουν τις πληροφορίες τους. Οι κάτοικοι είναι ανυποψίαστοι. Βλέποντας όμως τους ομήρους ανησυχούν. Η φάλαγγα ήταν πρωτόφαντα μεγάλη. Ο επικεφαλής των Γερμανών, δε δέχεται τη συνάντηση που ζητούν ο Πρόεδρος της κοινότητας, Χαράλαμπος Κίνιας και ο παπάς τον χωριού Σωτήρης Ζήσης από τους οποίους και παλιότερα ζητούσε πληροφορίες για τις κινήσεις των ανταρτών στην περιοχή αλλά δεν μπορούσε να αποσπάσει πληροφορίες.

Στη συνέχεια τοποθετούνται στα υψώματα γύρω από το χωριό φυλάκια για τον έλεγχο και εκφοβισμό ενώ ανακοινώνουν ότι όποιος δεν κλειστεί στα σπίτι του και φύγει θα θεωρηθεί αντάρτης και θα εκτελείται επί τόπου.

Κατορθώνουν με διάφορους εκφοβισμούς και τους πράκτορές τους και συγκεντρώνουν πληροφορίες ότι στο κοντινό Στείρι κινούνται οι αντάρτες της περιοχής και ένα τμήμα της αυτοκινητοπομπής μαζί με τους "μαυραγορίτες" ξεκινά για το Στείρι. Λίγο πριν από το Στείρι πέφτουν σε ενέδρα των ανταρτών που στρατοπέδευαν στην περιοχή και ενημερώθηκαν για την έλευση των Ναζιστικών δυνάμεων στην περιοχή.

Ακολουθεί μάχη και σκοτώνονται ο Έλληνας οδηγός του προπορευόμενου πολιτικού οχήματος και τραυματίζεται ο βαθμοφόρος Τεό. Μετά από σχετικά σύντομη μάχη με ακαθόριστες απώλειες εκατέρωθεν, η πομπή επιστρέφει στο Δίστομο και εκεί ο Τεό αποβιώνει. Έξαλλος ο επικεφαλής λοχαγός Λάουτενμπαχ, αναλαμβάνει την επιχείρηση αντιποίνων και σύσσωμη η δύναμη των Ναζιτικών δυνάμεων επιπίπτει επί των αμάχων κατοίκων του χωριού, εκτελώντας την διαταγή της πλήρους εξόντωσης.

Κι εδώ αρχίζει η τραγωδία του Διστόμου.

Οι κάτοικοι, όσοι δεν κατάφεραν να διαφύγουν νωρίτερα από το Διάσκελο, τη μόνη αφύλακτη διάβαση, κλείνονται έντρομοι στα σπίτια τους.

Τους έρημους δρόμους του χωριού διατρέχουν εξαγριωμένοι στρατιώτες με εφ' όπλου λόγχη.

Μπαίνουν στα σπίτια, σκοτώνουν, καίνε, σφάζουν ότι βρίσκουν στο διάβα τους. Γέροι, γριές, γυναίκες ακόμα και βρέφη λίγων ημερών πέρασαν από τον ίδιο τρομακτικό Γολγοθά. Γίδια, πρόβατα, άλογα, σκυλιά... ότι ζωντανό κινείται, εξολοθρεύεται.

"Απαίσιοι ακούγονται οι θρήνοι και οι οιμωγές αυτών που ξεψυχούν. Νέοι Ηρώδεις οι εκπολιτιστές του Χίτλερ μακελεύουν τα παιδάκια του Διστόμου."

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΣΤΟΜΟ

Έδω 'ναι τό πιερό τό χωριό τῶ Διστόμου.
Ὡ, ἐσύ διαβάση, ὅπως παθήσεις γὰ προσέχεις -
ἐδῶ πονᾷ ἡ σιωπή, πονᾷει καὶ ἡ πέτρα κάθε δρόμου
καὶ ἀπ' τῆ θυσία καὶ ἀπ' τῆ σκληρότητα τῶ ἀνθρώπου.
Έδω μιά σέμη ἀπὴν, μαρμαρίνη, ἄνη καὶ ἄνη
μὲ ὄνοματὰ σεμνά, καὶ ἡ Δόξα τῶ ἀνεβαίνει
αὐγμὸ-αὐγμὸ, σκαλί-σκαλί, μερῖσσι σκάλα.

Στάθης Δίτσος

Ο **Στάθης Σταθᾶς** συνεχίζει

" Στο Δίστομο έγιναν αυτά. Θα γίνονταν κι άλλα. Μα ήρθε η νύχτα και οι δολοφόνοι φοβήθηκαν και έφυγαν.

Τώρα στο χωριό απλώνεται η γαλήνη του Νεκροταφείου για πολλή ώρα. Μα σιγά - σιγά ξύπνησε το Δίστομο. Και τότε ακούστηκαν οι θρήνοι των παιδιών που έρημα κλαίγαν τους γονείς τους και οι γόοι των γερόντων.

Ακούγονταν ακόμη και κάποια παράξενα γέλια και τραγούδια αυτών που παρεφρόνησαν, μπροστά στη φρίκη που έζησαν.

Σφαγή του Διστόμου

Δευτέρα, 08 Ιούνιος 2009 12:52 - Τελευταία Ενημέρωση Τρίτη, 10 Απρίλιος 2012 15:19

Μέσα στη νύχτα μικρά παιδιά πήραν τους σκοτεινούς δρόμους προσπαθώντας να φτάσουν στα κοντινά χωριά. Ένα караβάνι παιδιών που γύρευε ένα ανθρώπινο χέρι για να σκουπίσει τα δάκρυα από τα μουτράκια τους και να δώσει απάντηση στο ερωτηματικό: Γιατί τους σκότωσαν;"

Από το βιβλίο του **Γιάννη Μπασδέκη "ΔΙΣΤΟΜΟ"**, απ' όπου και οι 4 παραπάνω φωτογραφίες, μεταφέρουμε εν συντομία τις κάτωθι πληροφορίες:

"Οι βιαιότητες συνεχίστηκαν τις επόμενες ημέρες με ιδιαίτερη αγριότητα όπου οι Χιτλερικοί πλιατσικολόγησαν ότι είχε απομείνει όρθιο. Στις 26 Ιουνίου επανέρχονται με αποκορύφωμα τον ομαδικό βιασμό μιάς 50χρονης τυφλής και πνευματικά ανάπηρης γυναίκας αφού την χτυπούν στο πρόσωπο με τον υποκόπανο σπάζοντάς της τα δόντια και αναισθητη όπως είναι, ξεσπούν επάνω της, το βρώμικο σαρκικό πάθος τους".

Ο **Στάθης Σταθάς** συνεχίζει:

"Αποτελεί κατάπτυστο γεγονός για τον πολιτισμό εκείνων που φιλοδόξησαν να κυβερνήσουν τον κόσμο και που κατέδειξε ότι ο μέχρι σήμερα πολιτισμός καμιά εν γένει επίδραση δεν είχε στις εγκληματικές ψυχές τους" (Νυρεμβέργη).

Μετά τον πόλεμο και τη **Χάγη Ζάμπελ** Γερμανών, ο Δολφίνης στον Γερμανικό εκδόθηκε από τους Διηγητές

ΔΙΣΤΟΜΟ 1994

Video χρονικού σφαγής

Φωτογραφικό οδοιπορικό (υλικό Μουσείου Μπενάκη)

"Ακούγεται **"Το ατελείωτο μοιρολόι"** τοπικών δημιουργών, στίχοι: Στάθης Σταθάς, μοιρολόι: Λουκάς Τζιτζώκος

Ergab den Befehl: *Kompanieführer Fritz Lautenbach überlebte den Krieg nicht.* FOTO: BUNDESARCHIV

Εδώ είναι ο φωτογραφικός φάκελος για την σφαγή του Διστόμου. Ο φάκελος αυτός είναι διαθέσιμος στο [Newspics](#) ιστομαγίς

Σφαγή του Διστόμου

Δευτέρα, 08 Ιούνιος 2009 12:52 - Τελευταία Ενημέρωση Τρίτη, 10 Απρίλιος 2012 15:19

Σύγχρονο έργο αναπαράστασης της σφαγής